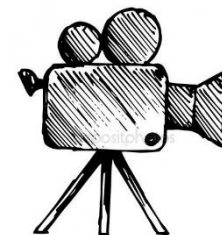

Välkomna till IBS-utbildning

Tillfälle 1

Information om digital utbildning

- Kamera på, mikrofon av
- Ställ gärna frågor
- Material skickas ut efter utbildningen
- Allt som sägs och delas i gruppen stannar i gruppen
- Delaktighet. Din erfarenhet spelar roll.
- Utbildningen baseras på forskning och beprövad erfarenhet

Ökad
förståelse

Lugnare mage

Vilka förväntningar har ni på IBS-utbildningen?

Få ökad
kunskap

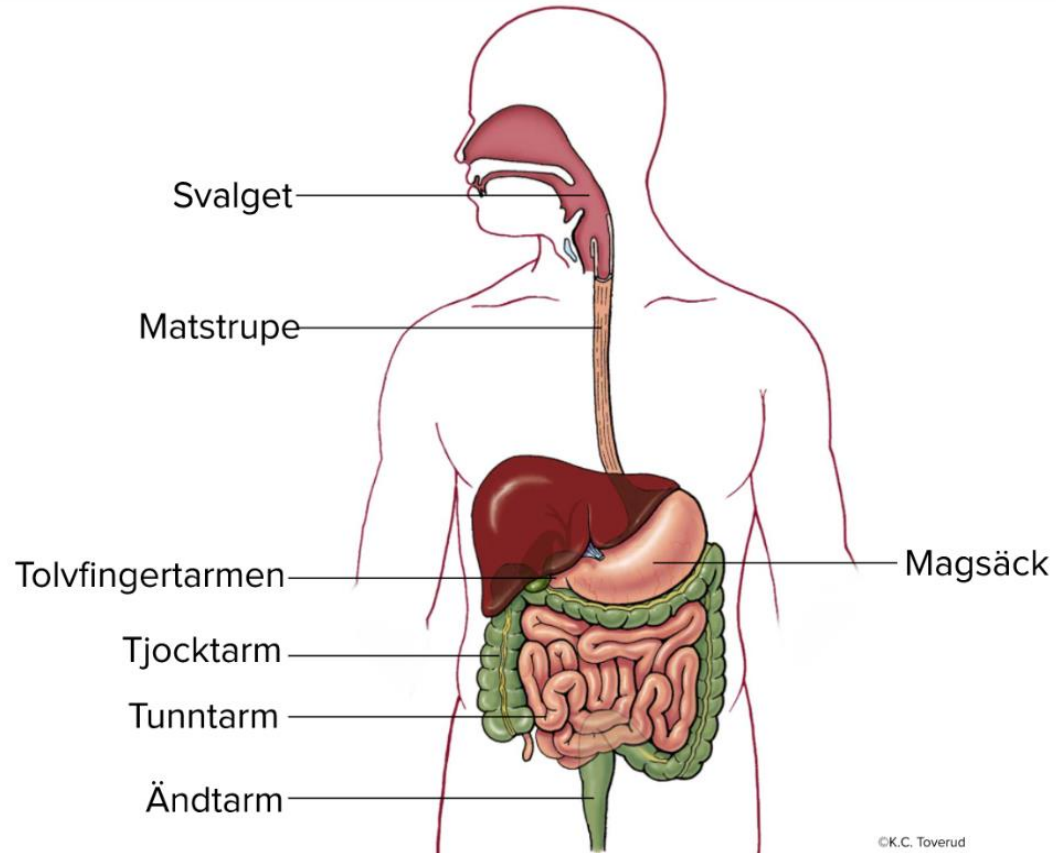
Träffa andra med
samma besvär

Agenda – Tillfälle 1

- Så fungerar en normal mage
- Utredning och diagnos av IBS
- Symtom
- Stress
- Behandlingsalternativ
- Allmänna kostråd vid IBS
- Hemuppgift
- Frågestund i mån av tid

Så fungerar matsmältningen

Vad är en normal mage?

- Gastrokolisk reflex (tarmrörelser)
- Andra faktorer påverkar – stress, kost, rörelse, läkemedel
- Normalt att gaser produceras och ska transporteras ut
- Varierad avföringskonsistens
- Varierat antal avföringar (majstest, någon?)

Bristolskalan över avföringsformen

Typ 1

Separata hårda klumpar likt nötter (svåra att få ut).

Typ 2

Korvformad men med klumpar.

Typ 3

Likt en korv men med sprickor på ytan.

Typ 4

Likt en korv eller orm, smidig och mjuk.

Typ 5

Mjuka klumpar med skarpa kanter (enkla att få ut).

Typ 6

Fluffiga bitar med trasiga kanter.

Typ 7

Vattnig, inga fasta bitar. Enbart vätska.

Utredning för att ställa diagnos

- Utesluta annan sjukdom, t.ex.
  - inflammatorisk sjukdom (t.ex. Crohns sjukdom, Ulcerös kolit)
  - celiaki (glutenintolerans)
- Rom IV-kriterier – symtom

IBS ≈ irriterabel tarm

■ Funktionell tarmsjukdom

- Rubbning i mag-tarmkanalens funktion.
- Förekomst: ca 10 % av befolkningen.

■ Orsak är inte fastställd

- Ärftlighet
- Motorisk störning
- Gastransport
- Reflexer
- Tarmflora
- Magsjuka

Rome IV-kriterier för att ställa en diagnos

Återkommande buksmärta minst 1 dag/vecka de senaste 3 månaderna med symptomdebut för mer än 6 månader sedan. Besvären ska även ha en koppling till minst två av följande kriterier:

Tarmtömning

Förändrad
avföringsfrekvens
>3 ggr/dag eller <3
ggr/vecka

Förändrad
form/konsistens på
avföring

Symtom vid IBS

**Symtomen varierar
över tid på dygnet och över perioder i livet**

Diarré

Gaser, buller,
buksvullnad

Knip, smärta,
illamående

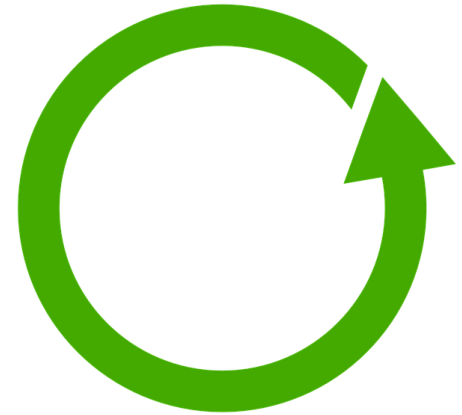
Förstoppning

Ofullständig
tarmtömning

Omväxlande
avföring

Månadscykeln/hormonförändringar

- Menscykel
- Endometrios eller IBS?

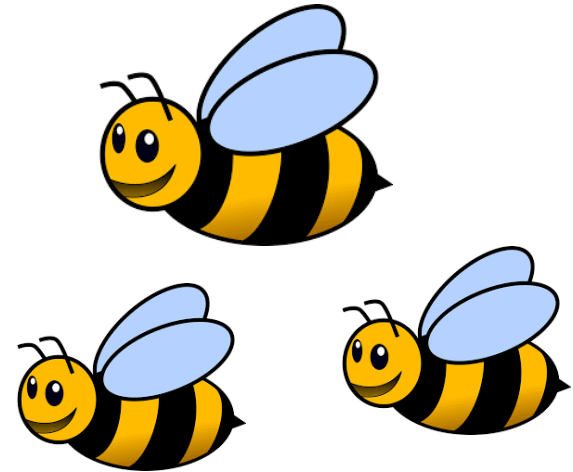
Symtom och målbild

- Vad är en rimlig målbild?
- Bättre eller bäst?
  - Ovanligt att helt gå tillbaka till hur magen fungerade innan IBS

Diskussion

- Hur tänker du kring en rimlig målbild?

Stress

- Vad är stress?
  - Kortvarig & långvarig stress
  - Yttre & inre stress
- Hör med din vårdcentral vad de kan erbjuda för stresshantering

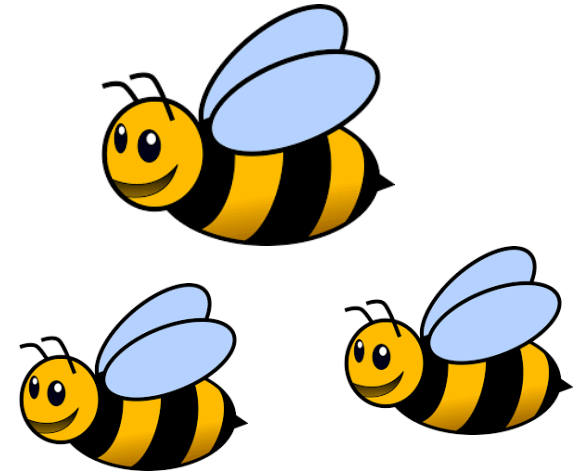
Mage och hjärna

- Ökad registrering av mag- och tarmaktivitet
- Ökad smärtkänslighet

Diskussion

- Hur tänker du kring din mage och stress?

Bensträckare!

Behandlingsalternativ IBS

- Ökad kunskap om IBS
- Stresshantering – yoga, mindfulness, avslappning, hypnos, KBT
- Regelbundna rutiner
- Motion
- Probiotika
- Kostbehandling – allmänna kostråd och FODMAP
- Läkemedel

Receptfria läkemedel

- Gasbesvär: Minifom, Dimetikon
- Diarré: Inolaxol, Imodium, Dimor
- Förstoppning: Inolaxol, Laktulos, Vi-Siblin, Movicol
- Halsbränna: Samarin, Gaviscon, Omeprazol
- Undvik läkemedel som kan irritera magslemhinnan (Acetylsalicylsyra t.ex. Treo, Ibuprofen, Ipren)
- Välj istället Paracetamol t.ex. Alvedon eller Panodil

Allmänna råd vid IBS- Livsstil

**Tänk på att alla
livets delar spelar roll**

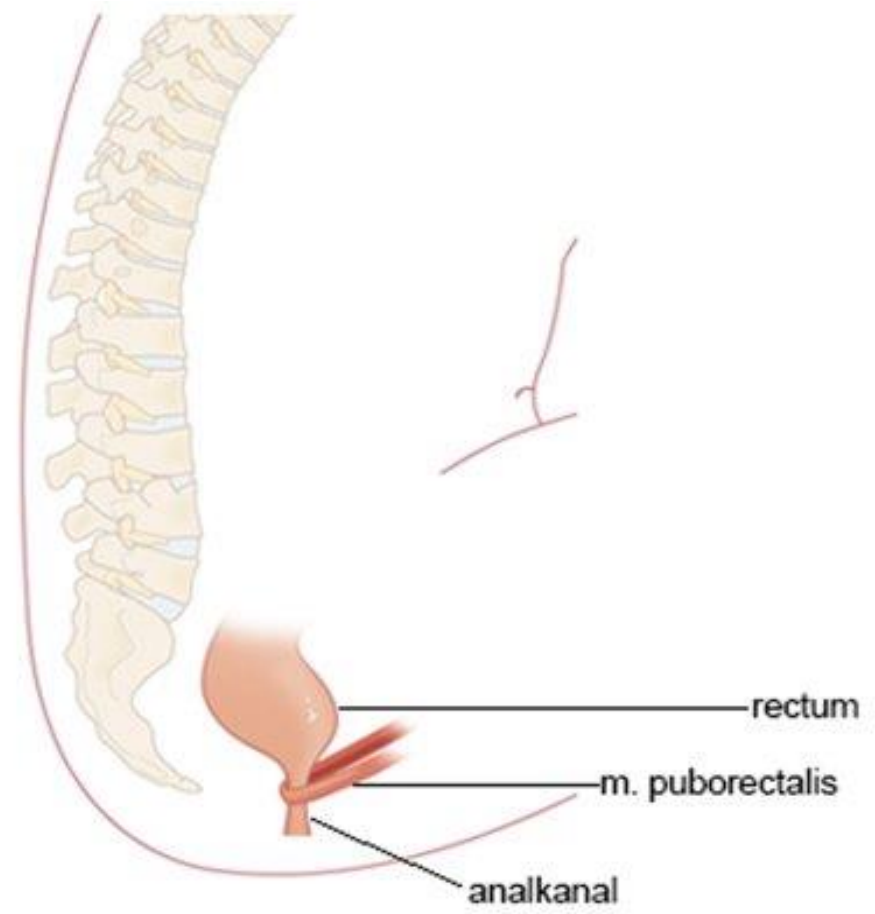
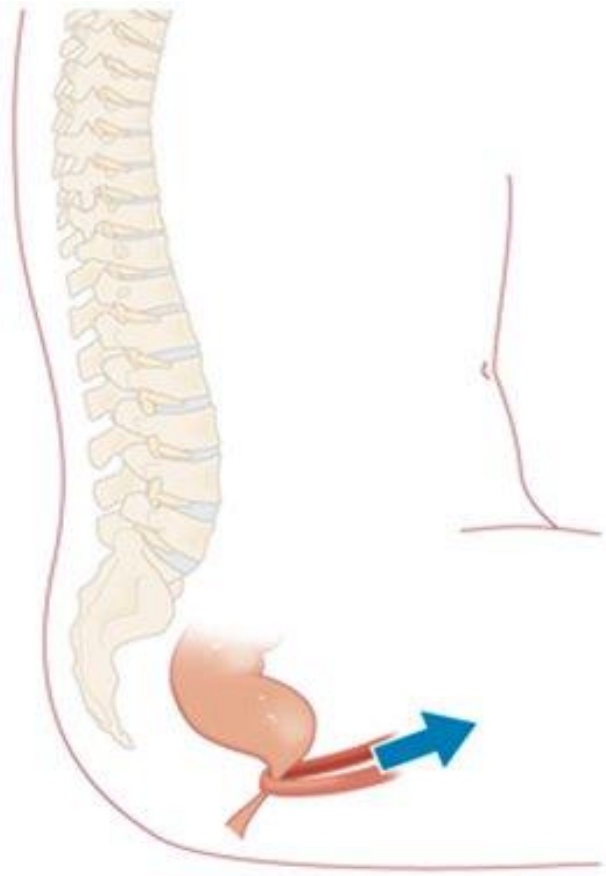
Stresshantering
& återhämtning

Motion som
känns hållbar
och långsiktig

Hälsosamma
sömnrutiner

Toalettbesök

Allmänna kostråd vid IBS

Portionsstorlek

Regelbundna
måltider

Ät långsamt och
medvetet

Tugga maten
ordentligt, lägg ner
bestick

Allmänna kostråd vid IBS

Starka kryddor,
kaffe och alkohol
kan öka
tarmrörelserna

Fibrer och
kolhydrater: pröva
dig fram

Undvik tuggummi
och kolsyrade
drycker

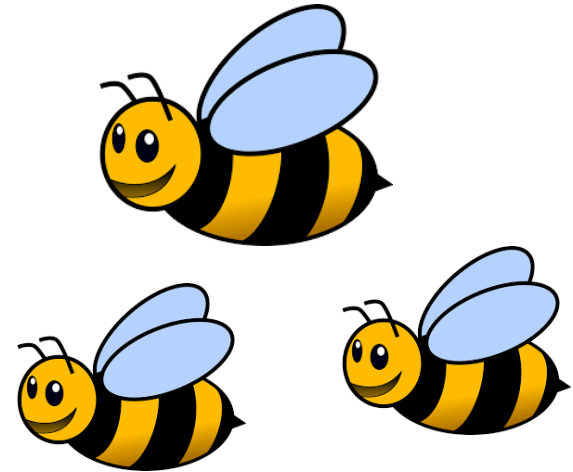
Var försiktig med
feta och energirika
livsmedel

Matens konsistens

Laktos och
sötningsmedel

Diskussion

- Har du några tankar kring ditt ätbeteende eller dina livsmedelsval utifrån dagens utbildning?

Sammanfattning tillfälle 1

- Det är normalt med varierande avföringskonsistens och antal avföringar
- IBS är en funktionell tarmsjukdom med varierande symtom
- Utredning och diagnos är viktigt
- Stress påverkar magen
- Magens och hjärnans kommunikation är påverkad
- Olika behandlingsalternativ
- Allmänna kostråd vid IBS

Vad tar du med dig av dagens utbildning?

Vad tar du med dig av dagens utbildning?

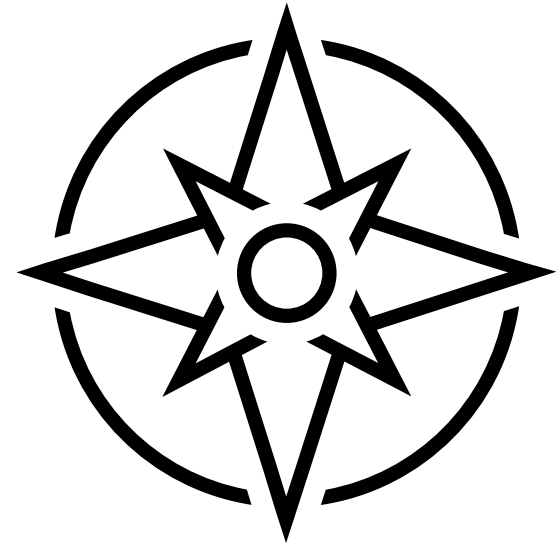
- Helhet
- Mängd och konsistens på maten
- Äthastighet

Avslutning tillfälle 1

- Hemuppgift: Kost- och symtomdagbok
  - Fundera över dina symtom och eventuella mönster
  - Dagbokens resultat blir grund för vilka kostråd du bör fokusera på
- Ta med frågor och funderingar till nästa tillfälle

Agenda – Tillfälle 2

- Reflektion mat- och symtomdagbok
- Fibrer och tarmflora
- Förstoppning och diarré
- Gasbesvär
- Reflux
- Hälsosamma matvanor vid IBS
- Patientexempel
- Frågestund i mån av tid

Frågor?

Tack för idag!

